

בבית הדין הצבאי המחוזי

במחוז שיפוטי צפון

בפני: סא"ל טלי פריד - סגנית הנשיאה

בעניין: התובע הצבאי (ע"י ב"כ, סגן רותם אלבז)

נגד

ר/XXX סג"ס א' ח' (ע"י ב"כ, עו"ד יובל קגן)

הכרעת דין

על-פי הודאתו, מורשע הנאשם בעבירה של שימוש בסם מסוכן, לפי סעיפים 7(א) ו- (ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשלי"ג-1973, בהתאם לכתב האישום ולפרטים הנוספים.

ניתנה היום, 23 במאי 2016, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

סגנית הנשיאה

גזר - דין

1. הנאשם, סג"ם א' ח', הורשע עפ"י הודאתו בעבירה שעניינה שימוש בסם מסוכן, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, בגין שלושה שימושים בסם מסוכן מסוג קנאביס, שביצע בנסיבות אזרחיות בדצמבר 2015, מרץ 2016 ומאי 2016. שניים מן השימושים בוצעו בצוותא עם חייל נוסף ושימוש אחד בוצע בצוותא עם שני אזרחים.

2. הצדדים הציגו בפני בית הדין את עתירתם המשותפת, כי יוטלו על הנאשם 25 ימי מאסר לריצוי בפועל, מאסר מותנה על פי שיקול דעת בית הדין ופסילת רישיונות בפועל לתקופה של חודש ימים. באשר לרכיב ההורדה בדרגה נחלקו הצדדים, כאשר התביעה עתרה לשלילת דרגות הקצונה של הנאשם ולהורדתו לדרגת טוראי, בעוד ההגנה עתרה להותרת דרגת הנאשם על כנה.

3. מן הפרטים הנוספים עולה כי הנאשם משרת בצה"ל מאז יולי 2013 ומשמש כקצין רגלים. תיק החקירה נפתח בעקבות חקירתו של חייל אחר, במסגרתה הופלל הנאשם במספר שימושים בנסיבות אזרחיות. בחקירתו הודה הנאשם בשימושים שבהפללה ובשימושים נוספים, אך טען כי ביצע את כלל השימושים לבד.

ראיות הצדדים לעניין העונש

4. התביעה הציגה במסגרת ראיותיה לעונש את תדפיסו האישי של הנאשם, ממנו עולה כי שרת כלוחם חי"ר בגדוד XXX, הוכשר בקורס מ"כים ויצא לקצונה במרץ 2015. באוקטובר 2015 סיים הכשרתו כקצין ומאז משמש כמפקד מחלקה בדרגת סג"ם.

5. שלושה עדים העידו מטעם ההגנה בפני בית הדין. בשל תקלה, נמחק פרוטוקול הדיון ואחזורו לא צלח. משום כך, נערכה מחדש ישיבת הטיעונים לעונש, במסגרתה הוגשו מסמכים כתובים מטעם העדים, כתחליף לעדותם. עם זאת, ביקשו הצדדים במשותף כי התרשמות בית הדין מעדותם של העדים, תשמש אותו בעת גזירת הדין, לצד דבריהם הכתובים.

6. אל"ם (במיל') מ' מ', המשמש כראש המועצה במינוי בפועל, סיפר אודות היכרות רבת שנים עם המשפחה, הן מתוקף קשרי ידידות, הן מתוקף תפקידו לאורך השנים. דבריו לימדו שמדובר במשפחה נורמטיבית, אשר תרמה רבות לחברה ובעלת מעמד חברתי, ציבורי ודתי. מדובר במשפחה שכולה, לאחר שדודו של הנאשם נפל בפעילות מבצעית בשכם. הנאשם עצמו נטל חלק בפרויקט "אחרי", והוא זכה

להכירו במסגרת השתלמות שבוצעה במרכז למורשת אל"ם נביה מרעי ז"ל. הוא בלט בהתנהלות ערכית ובמוטיבציה גבוהה לתרומה במסגרת השירות הצבאי, אשר ברבות הימים התממשה, עת ביצע שירות כלוחם חי"ר, הוכשר כקצין וזכה להערכה על ידי מפקדיו.

העד הדגיש כי הוא רואה בחומרה את העבירה בה הורשע הנאשם ומכאן כי מתחייבת ענישה מחמירה. ואולם, סבור הוא כי יש לבחור בענישה מידתית, אשר תאפשר לנאשם להשתקם. הפגיעה בדרגות הקצונה, לאחר שהושגו בעמל רב, תהא קשה עד מאד לנאשם ולבני משפחתו.

7. גיסו של הנאשם, רס"ן (במיל') ר' ע', הדגיש את בחירתו של הנאשם לתרום במסגרת שירות צבאי משמעותי ואת הצטיינותו לאורך הדרך. לדבריו, מדובר במי שגדל על ערכים של יושר, תרומה למדינה ואהבת המדינה, וכי העבירה בה הורשע הכתה בתדהמה את משפחתו. כלל בני המשפחה רואים בחומרה את המעשים, אשר אינם עולים בקנה אחד עם החינוך שקיבל הנאשם, עם זאת, לאחר שנטל אחריות והודה בטעותו, ביקש העד להותיר את דרגות הקצונה, על מנת שלא לפגוע במשפחתו של הנאשם, ועל מנת לאפשר לו להמשיך ולתרום במערך המילואים. לדבריו, הותרת הדרגה על כתפיו תסייע לו בהליך השיקום ובהשתלבות טובה יותר כאזרח, לאחר שדרכו הצבאית הגיעה לסיומה.

8. אביו של הנאשם, מר ר' ח', שיתף את בית הדין בטלטה הקשה אותה חוותה המשפחה עם היוודע דבר האישומים. החינוך שנתן לבנו התמקד בערכים של תרומה ונתינה, ואת פירותיו של חינוך זה ראה בדרכו הצבאית של בנו, כלוחם חי"ר, כקצין וכמפקד. הצלחתו בתפקיד, הישגיו המרשימים בהובלת משימות צבאיות וההערכה לה זכה ממפקדיו, גרמו לגאווה רבה. לצד תחושת הכעס ממעשיו של הבן, בגינם הורשע, ציין כי מדובר במעידה נקודתית, אשר ממנה יוכל ללמוד ולצמוח. על דרגתו של בנו ביקש לחוס, לאחר שנענש בכך שנגדעה דרכו הצבאית והפוטנציאל הצבאי והפיקודי, שהיה גלום בו, לא יתממש עוד. מאחר ודרגתו מסמלת את השקעתו, מסירותו והצלחתו לאורך השירות הצבאי, ביקש שלא לפגוע בה.

9. מפקדו של הנאשם בעבר, סא"ל ד' ש', כתב במכתבו שהנאשם שירת תחת פיקודו לאורך שנה וחצי בתקופת שירותו בגדוד XXX. בתקופה זו יצא הנאשם לקורס מ"כים ובסיומו שובץ כמ"כ בפלוגה המבצעית ופיקד על לוחמים ותיקים ממנו. לאור הצלחתו בתפקיד יצא לקורס קציני חי"ר ובסיומו שובץ כמפקד מחלקת החוד בפלוגה המבצעית. במהלך פרק הזמן בו פיקד על הנאשם, התרשם כי מדובר בקצין אחראי, מקצועי, מסור ובעל יכולת מנהיגות.

10. מפקדו הנוכחי של הנאשם, סא"ל א' ז', ציין שמדובר בקצין מקצועי, אחראי, רציני ואהוב בקרב חייליו. עם זאת, האמור אינו גורע מהעובדה שהנאשם, אשר נושא דרגה פיקודית, לא אמור לבצע מעשים מסוג זה והדבר הינו פסול.

טיעוני הצדדים לעניין העונש

11. התביעה בטיעוניה עמדה על כך שחומרת עבירת השימוש בסמים על ידי חיילים היא ברורה וידועה לכל. החומרה מקבלת משנה תוקף כאשר מדובר בקצין ומפקד, אשר נדרש בהתנהגותו לתת דוגמא אישית לחייליו. כישלונו של הנאשם הוא כישלון פיקודי ערכי ושליטת דרגותיו מתחייבת לאור כך. התביעה הפנתה למספר פסקי דין התומכים בטיעוניה.

12. מנגד, ביקש בא כוחו של הנאשם לשכנע כי בנסיבותיו של המקרה ראוי להימנע מפגיעה בדרגות הקצונה של הנאשם, אשר מבין היטב את טעותו, נטל אחריות על המעשים באופן מלא ומיידי, ובכך ביטא בצורה הטובה ביותר את חרטתו ואת הפנמת החומרה שבמעשים. יש לזקוף לזכותו את שירותו הצבאי התורם, האיכותי והמקצועי, באופן שיוביל לכך שדרגות הקצונה יוותרו על כתפיו. פגיעה בדרגה תעיב על שיקומו כאזרח ותפגע באופן משמעותי גם בבני משפחתו.

13. בדברו האחרון הביע הנאשם חרטה וצער ולקח אחריות על מעשיו. ניכר כי הוא מכה על חטא, מכיר בחומרת המעשים ומבין את ההשלכות הקשות עליו ועל בני משפחתו. הוא ציין את השתתפותו במבצע "שובו האחים" וכן במבצע "צוק איתן".

דיון והכרעה

14. אין צורך להכביר מילים אודות חומרת עבירות הסמים המבוצעות על ידי חייל בשירות. השימוש בסמים פוגע במקצועיותו של הצבא, בכשירותו ומוכנותו ואף במשמעת הצבאית. ארגון צבאי אינו יכול לקבל מצב בו חיילים בשורותיו עושים שימוש בסמים ואינם במלוא חושיהם, וודאי בעת שירות, אך גם בעת חופשה בבית.

15. חמורים המעשים שבעתיים מקום בו שימוש בסמים מבוצע על ידי קצין, כפי שנאמרו הדברים בע/144/06 התוצ"ב נ' סרן בוטביה [פורסם בנבו]:

"מותר הקצין מן החייל במנהיגותו, באחריותו היתרה, בדוגמה האישית. חובותיו של הקצין הן במישור האופקי והאנכי גם יחד. הקצין חב חובת אמון לפקודיו, למפקדיו, ולמקביליו בשדרת הפיקוד... סמכות הפיקוד שניתנה בידי הקצין מאת הצבא, ניתנה בידי לאמון ולמשמרת.

על המפקד להוות סמל ומופת לפקודיו בהילוכו, בנורמות ההתנהגות שלו, במקצועיותו, בכל אשר יפנה ויעשה".

16. מעשיו של הנאשם מהווים פגיעה קשה בדמות הקצין, בערך המקצועיות והמשמעת הצבאית וכמובן, בערך הדוגמא האישית, שהרי מצופה מן המפקד שישמש דוגמא לחיילים אחרים, ויבטא במעשיו ובהתנהגותו את הערכים אותם הוא מבקש להנחיל.

17. הסנגור ביקש להדגיש כי השימוש בסמים בוצע בצוותא עם חייל אשר איננו פיקודו של הנאשם. בכך, לטעמי, אין משום נסיבה מקלה. אותו חייל, ואין זה משנה היכן הוא משרת ומיהם מפקדיו, רואה לצידו קצין בצה"ל אשר בוחר לעשות שימוש בסמים. הפגיעה בדמות הקצין היא קשה, גם אם אין מדובר במפקדו. כך גם האזרחים עימם השתמש הנאשם בסמים, אשר גם הם וודאי מודעים להיות הנאשם קצין בצה"ל, ועל אף מעמדו זה, על א

18. ה הערכים עליהם חונך, כפי שנלמד מעדי ההגנה, על אף ערכי צה"ל ועל אף האיסור החוקי, בחר לעבור את העבירה.

19. אין חולק כי בתי הדין הצבאיים רואים בחומרה כל שימוש בסמים על ידי חיילי צה"ל בכלל ובפרט על ידי מי שנושא דרגה פיקודית. בעניין זה קבע בית הדין לערעורים, לא אחת, כי יש לשלול את דרגתו הפיקודית של קצין או נגד אשר הורשע בעבירת סמים. כך בע/77/96 סגן אהרוני נ' התצ"ר (1996), בע/42/05 סגן בלכרוביץ נ' התצ"ר (2006), בע/125/07 התצ"ר נ' רס"ם דעי (2007), בע/37/09 התצ"ר נ' רס"ל א.ס. (2009) ובע/23/09 רס"ל ישראל נ' התצ"ר (2009).

20. במקרה דנן אין מדובר במעידה חד פעמית. עסקינן בשלושה שימושים בסם, שבוצעו בשלוש הזדמנויות שונות ונפרדות, בהפרש של חודשיים- שלושה זה מזה. השימוש הראשון בוצע חודשיים בלבד לאחר שהוענקו לנאשם דרגות קצונה, ודומה כי על אף שהיה סמוך לסיום הכשרתו הארוכה כקצין, הכשרה אשר וודאי כללה תכנים ערכיים משמעותיים, לא הצליח להפנים את נורמות ההתנהגות הראויות לחייל ולקצין, ובחר לעשות שימוש בסמים. בין שימוש לשימוש היה בידי הנאשם סיפק לחשוב על המעשה, לשקול ולבחור מחדש את המשך דרכו, אולם הוא חזר וכשל.

21. לא נעלם מעיני שירותו הצבאי התורם והמשמעותי של הנאשם, אשר בחר במקצוע הלחימה, עבר הכשרות בתחום, סיים קורס מ"כים ואף סיים בהצלחה את קורס הקצינים. טרם הכשרתו כקצין אף השתתף במבצע 'שובו אחים' ובמבצע 'צוק

איתן, בלחימה פעילה ברצועת עזה. חוות דעת המפקדים מלמדות כי אכן ביצע את תפקידו במקצועיות ובמסירות רבה.

22. לא נעלמה מעיני גם החרטה אותה הביע והעובדה כי לקח אחריות מלאה על מעשיו. מטבע הדברים לענישתו השלכות גם על בני המשפחה, משפחה שכולה, נורמטיבית וערכית, אשר ההליכים בתיק זה גרמו לה למבוכה רבה וצער.

23. על אף כל אלו, מצאתי כי מידת כישלוננו של הנאשם היא רבה, ולאורה מתחייבת, גם על פי פסיקת בית הדין הצבאי לערעורים, שלילת דרגות הקצונה.

24. עם זאת, יש מקום ליתן ביטוי, ביום פקודה, לתרומתו של הנאשם לאורך שירותו הצבאי וכן לשיקולי שיקום. דרכו הצבאית של הנאשם אמנם נמצאת בסופה, אולם הוא בפתח חייו האזרחיים, במסגרתם יש להניח שישולב גם שירות מילואים. משכך, מצאתי לדחות את עתירתה של התביעה להוריד את הנאשם לדרגת טוראי, ולהותירו בדרגה אשר יהא בה משום ביטוי לשיקולים הניצבים לזכותו.

25. יתר רכיבי הענישה, אשר הוסכמו בין הצדדים, עולים בקנה אחד עם רמת הענישה הנהוגה ומצאתי לכבדם.

סוף דבר, על הנאשם מוטלים העונשים הבאים :

- א. 25 ימי מאסר לריצוי בפועל, מניינם מיום מעצרו.
- ב. 60 ימי מאסר על תנאי למשך שנתיים, שלא יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים.
- ג. 30 ימי מאסר על תנאי למשך שנתיים, שלא יעבור עבירה שעניינה סרוב להיבדק לשם גילוי שימוש בסמים מסוכנים.
- ד. 30 ימי פסילה בפועל מקבל או החזק רנצ"א, מניינם מתום ריצוי עונש הכליאה.
- ה. הורדה לדרגת סמל.

זכות ערעור תוך 15 יום.

ניתנה היום, 23 במאי 2016, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

סגנית הנשיאה

העתק נכון מהמקור
רס"ן רחלי עמוס

ק' בית הדין

נערך על ידי ע.ס.
בתאריך 23/05/2016
חתימת המגיה: